

April 2026

63ste JAARGANG
No.1

NATZWEILER BERICHTEN

VAN DE

"STICHTING VRIENDENKRING VAN OUD-NATZWEILERS"

=====

BESTUUR

Voorzitter:

**Rutger Bakels
Tel: 035 - 6936733**

Secretaris:

**Roelof Schutrup
Tel: 06-14729450
E-mail: roelofschutrup@gmail.com**

Penningmeester:

**Marjolijn de Loos
Tel: 06-51803406
E-mail: marjolijndeloos@gmail.com**

**Bankrekening stichting:
NL26INGB0000394148**

Redactie:

**N. Planjer & M. de Loos
Tel: 06-24769585
E-mail: nplanjer@hotmail.com**

Website:

www.Natzweiler.nl

Mail:

info@natzweiler.nl

© Copyright Stichting Vriendenkring van Natzweilers. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopiëren, opname of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van het bestuur.

2. INDEX

	Pag.
1. Bestuur	1
2. Index	2
3. Van de Redactie	3
4. Van de Voorzitter	4
5. Mededelingen:	
a. familieberichten	6
b. overige	6
6. In Memoriam Jan Blacquièrè, general b d.	7
7. Natzweilerreis 2026	9
8. Voorgeschiedenis international conferentie	12
9. Conferentie: Remember the Past, Secure the Future	13
10.A Call to Action	17
11.Presentation of the Statement	20
12.Toespraak Rutger Bakels	22
13Tekst Statement	25
14.Bezoek Oranjehotel	27
15.Afluiting Conferentie	30
16.Van de Penningmeester	31
17.De Giro Ioterij en Vfonds	32
18.Arq Psychotrauma en Expertgroep	33
19.Colofon	34

3. VAN DE REDACTIE:

Beste lezer,

In deze Natzweilerberichten een indrukwekkend verslag van de conferentie “**Remember the Past, Secure the Future**” gehouden op 19 maart in Den Haag. Onze voorzitter Rutger Bakels heeft hier gesproken en het statement voor het behoud en het voortbestaan van gedenkplaatsen, in ontvangst genomen

4. VAN DE VOORZITTER

Er is een ijskoude politieke wind opgestoken die aan herfst doet denken. We lezen van onderdrukte volken, van oorlogen, van beschietingen van schepen en van moordaanslagen in veilig geachte landen, uitgevoerd in opdracht van buitenlandse schurken-regimes.

Ik zit echter op Goede Vrijdag achter mijn bureau om dit stuk te schrijven. Het is volop lente, naast mijn raam staat in de tuin een prachtige magnolia te bloeien.

Lente, vol beloften voor bloei, zachtheid, mooi weer, buiten zijn, lammetjes, bloesems, fietstochten. Wát een contrast met de wereld om ons heen.

Onze stichting is opgericht door vroegere gevangenen van het kamp Natzweiler. Onze voorvaderen die hier vastzaten hebben helaas ervaren wat oorlog betekent. En waartoe een beestachtig regime in staat is. Ook hebben zij de aanloop naar WO-2 met eigen ogen aanschouwd. Wijze lessen heeft de mensheid daaruit getrokken, maar het lijkt wel alsof die lessen steeds minder op waarde geschat worden...

Als voorbereiding op grote conflicten zien we dat het aantal (overheids-) leugens sterk toeneemt, evenals wetteloosheid. Interne wetteloosheid, maar zeker ook het opzij schuiven internationaal recht en van verdragen tussen landen. Ook wordt ontkenning van feiten heel gewoon. Deze cocktail van stuitend gedrag veroorzaakt schade en chaos, en verzwakt de ratio van grote aantallen mensen. De hoeveelheid onzin die (al of niet democratisch gekozen) regeringen en andere groeperingen over ons uitstorten is onrustbarend. Teksten op internet verscherpen dit beeld nog eens. En ja: halve waarheden zijn ook leugens.

In de aanloop naar grote conflicten als oorlogen zijn drie partijen betrokken: de ene partij in het conflict, de tegenstander in dat conflict en... alle andere partijen ("buitenstaanders").

Als de niet- betrokkenen zich krampachtig buiten het opbouwende conflict houden dan is de agressor sterk in het voordeel. Hij krijgt immers geen kritiek, geen tegendruk en geen "straf" voor het wangedrag. En de andere kant voelt zich niet gesteund: zij staan er alléén voor.

Toen Duitsland vlak voor WO2 het Rijnland tegen alle verdragen in toch weer militariseerde en de Europese landen daar niets tegen ondernamen was de boodschap aan Hitler dat hij gewoon zijn gang kon gaan. En dat dééd hij dan ook.

Idem toen Rusland de Krim in 2014 bezette, en wij alleen maar met een opgeheven vingertje reageerden. Idem nu we zien dat China ons op alle vlakken bespioneert, en onze bedrijfs- en militaire geheimen steelt.

Wederom “Peace in our Time”? Waarom zijn we toch steeds weer opnieuw naïef? Of hebben we helemaal geen ruggengraat meer?

De Britten hebben zo’n mooie uitdrukking: een “Slippery Slope”. Als je op een helling gaat staan die ook nog eens spekglad is dan glijdt je af, en *juist* als je niets doet. In het voorbeeld hierboven: als buitenstaanders een agressor niet vrij vroeg op zijn gedrag aanspreken, en daar ook niets tegen dóen, dan wordt iedere volgende actie weer een stuk erger.

Nu de koude wind van agressie en leugen weer opgestoken is in het gehele politieke spectrum is het belangrijk dat we het hoofd helder en koel houden, en dat we tegelijkertijd ons uitspreken over wat we hiervan vinden. Dúidelijk uitspreken, en zonodig actie nemen, maar met zo min mogelijk emotie zodat we niet meegesleurd worden in de (al of niet verbale-) escalatie van agressoren.

Hoe de komende tijd zal verlopen weten we (gelukkig?) niet. Belangrijk is het je te realiseren dat je niet alleen tégen iets kunt vechten, maar vooral ook vóór het goede. Positivisme en een beetje humor is daarin belangrijk, en gesomber en naïviteit mogen geen podium krijgen.

Om aan te haken op het begin van dit stuk: na de herfst en de winter wordt het ook weer lente en zomer. Ieder jaar opnieuw: al zolang de aarde bestaat. Na het herdenken van Jezus’ dood op Goede Vrijdag wordt het ook echt weer Pasen. Ieder jaar opnieuw. Al tweeduizend jaar lang.

Laten we het menselijk optimisme laten zegenvieren. En laten we ook met een optimistisch gemoed aan de geschiedenis van de toekomst werken. Na de Herfst en de Winter komt er altijd weer een nieuwe Lente, en een nieuwe Zomer.

5. MEDEDELINGEN

a. Familieberichten

Jan en Marion ter Haar melden dat hun dochter en schoonzoon, Sanne en Bram Dijkhuis-ter Haar en zoon Jim, de trotse ouders en grote broer geworden zijn van Tom. Jan ter Haar is een neef van oud-Natzweiler Albert Hermelink. Het bestuur wenst de trotse ouders en grootouders veel geluk met Tom.

b. Mededelingen

1. Geuzenpenning

De 40ste uitreiking van de **Geuzenpenning** vond dit jaar plaats op 13 maart 2026 in de Stadsgehoorzaal van Vlaardingen. De geuzenpenning werd dit jaar toegekend aan Gergely Karácsony, de burgemeester van de Hongaarse stad Boedapest. Hij ontving deze onderscheiding vanwege zijn moedige inzet voor democratische waarden, de vrijheid van meningsuiting en gelijk rechten in een steeds autoritairder politiek klimaat in Hongarije.

Verzetsmuseum Amsterdam herdenkt aanslag bevolkingsregister met minitoonstelling “Drie stemmen uit dodencel”. Op 27 maart 2026 vond de herdenking plaats van een groep als politieagenten vermomde verzetsmensen die 83 jaar geleden het Amsterdams bevolkingsregister in brand stak. Dit was één van de meeste gedurfde en symbolische verzetsdaden uit de Tweede Wereldoorlog. Het verzetsmuseum Amsterdam heeft deze moedige daad met een korte plechtigheid bij de herdenkingsplaquette herdacht. Baukje Brugman, achternicht van één van de verzetshelden heeft een toespraak gehouden.

Voor meer informatie kijk op: www.verzetsmuseum.org.

2. CABR

Informatie over het verloop van de indiening van de wet betreffende het CABR is te vinden

op de website van de TK:

[Wijziging van de Archiefwet 1995 ter verruiming van de mogelijkheden om archiefbescheiden die in een archiefbewaarplaats berusten en die persoonsgegevens bevatten, ter raadpleging en gebruik beschikbaar te stellen | Tweede Kamer der Staten-Generaal](#)

De behandeling van deze wet in de Tweede Kamer zal op 18 mei as. plaats vinden.

6. IN MEMORIAM JAN BLACQUEIRE, GENERAAL b d.

Wat een schok was het bericht van het overlijden van Jan Blacquière, zo jong, zo snel en zo oneerlijk.

De dankdienst voor het leven van Jan heeft op prachtige manier een beeld van hem geschetst. Velen van de aanwezigen hebben deelgenomen aan diverse stukjes hiervan. Naast zijn militaire carrière was Jan zeer betrokken bij vrijwilligerswerk in Congo via de organisatie Medair.

Voor ons, de Natzweiler familie, was hij een dierbare defensieattache uit Parijs. Tijdens de organisatie van de jaarlijkse herdenkingsreis voor de oud NN-gevangenen - en hun families - van dit verschrikkelijke concentratiekamp in de Franse Elzas was Jan de zoveelste defensie attache die namens Nederland de herdenking bijwoonde. Om de 4 jaar was weer een nieuw gezicht aanwezig.

Daar kwam dus weer eens een nieuwe militair in een indrukwekkend pak. In eerste instantie een formele begroeting, een diner, de fakkelwacht en de volgende dag de Nederlandse herdenking en weer een, nu afsluitend, diner. Iedereen weer huiswaarts.

Alleen was het afscheid van deze, in eerste instantie, vreemde formele militair een heel warm afscheid. Het was geen officiële verplichting meer. Hij werd een van ons en dit bleef zo.

Gedurende de 5 jaar dat Jan tijdens zijn plaatsing in Parijs in september naar de Elzas, Natzweiler, kwam groeide de band. Voor hem werd het een vanzelfsprekendheid altijd in september bij onze herdenking aanwezig te zijn. Er was sprake van een warme vriendschap met de laatsten van de oud-gevangenen. Jan als militair begreep de oud-gevangenen als geen ander. Vrijheid en vrede stond heel duidelijk voorop voor hen allen.

Vaak vergezelde Riëtte hem bij deze bijeenkomst. Zo leerden wij ook haar kennen. Niets was te veel voor hem als wij om raad vroegen. Wij steunden op hem tijdens de plechtigheden. De zogeheten 'Natzweiler familie' was altijd heel blij hem keer op keer weer in ons midden te hebben, zeker de oud-gevangenen.

Als wij, op afstand, al zo verdrietig zijn om zijn heengaan, hoe verschrikkelijk moeilijk moet het zijn voor zijn lieve vrouw Riëtte. Wij wensen haar dan ook alle sterkte toe.

Jan dragen we met weemoed, maar ook met blijdschap dat we hem gekend hebben, in ons hart.

Rust zacht mooi lief mensen mens!

7. NATZWEILERREIS 10-14 SEPTEMBER 2026

Het bestuur heeft besloten de jaarlijkse herdenkingsreis van **10-14 september 2026** te organiseren. Deze datum is dus het 2^e weekend van september! Deze reis zal álleen doorgaan bij een deelname van **minimaal 20 personen**. Van Noorse zijde is bekend gemaakt dat zij zich dit jaar zullen aansluiten. Wij vragen jullie voor **26 april as.** te melden of je wel of niet meegaat. De maand september is altijd een drukke maand in de Elzas en vaak zijn de hotels snel volgeboekt.

Het voorlopig programma treffen jullie in deze brief aan. Vrijdag wordt er een bus geregeld voor het bezoek aan Straatsburg en s 'avonds naar de fakkelwacht. Zaterdag en zondag verplaatst men zich met zijn/haar eigen auto naar de diverse locaties.

Ook dit jaar zullen de prijzen hetzelfde blijven als voorgaande jaren. Wij verzoeken jullie dus op tijd te reageren zodat het bestuur kan beslissen of de reis zal kunnen doorgaan.

Dringend verzoek je aanmelding **uitsluitend via deelname formulier reeds aan jullie verzonden, en liefst per mail** te doen.

Voorlopig Programma

Donderdag 10 september 2026

18.00 uur Borrel
19.30 uur Welkomstdiner
23.30 uur Sluiting bar

Vrijdag 11 september 2026

08.30 uur Ontbijt
09.30 uur Bezoek Straatsburg
11.00 uur Onthulling plaquette station Straatsburg
12.30 uur Lunch Straatsburg
14.30 uur Vrij
18.00 uur Diner
20.15 uur Vertrek kamp

21.00 uur Fakkelwacht
23.30 uur Sluiting bar

Zaterdag 12 september 2025

08.00uur Ontbijt
09.00 uur Vertrek kamp
10.00 uur Herdenking in de Askuil, vrij bezoek kamp en museum
12.30 uur Lunch Auberge Metzger
Middag vrij
19.30 uur Diner
23.30uur Sluiting bar

Zondag 13 september 2025

08.00 uur Ontbijt
10.00 uur Internationale herdenking in het kamp
19.30 uur Afscheidsdiner

Maandag 14 september 2026

08.00 uur Ontbijt
09.00 uur Vertrek

Na opgave en betaling sturen wij eind augustus/begin september de laatste definitieve berichten door. Mochten jullie meer informatie willen ontvangen zijn wij uiteraard bereid deze te verstrekken.

Roelof Schutrup
Burgemeester Wijnaendtslaan 15
3042 CA Rotterdam
Tel: 0031614729450
E-mail: roelofschutrup@gmail.com

Marjolijn de Loos
Eosstraat 5-3
1076 DK Amsterdam
Tel: 0031651803406
E-mail: marjolijndeloos@gmail.com

TER AANVULLING:

Dit jaar zullen de Noren ook weer aanwezig zijn. Op vrijdag ochtend wordt op het station van Straatsburg een plaquette onthuld, ter herinnering aan de vele transporten die hierlangs kwamen. Dit was een initiatief van de vorige directeur van het CERD, de heer Guillaume d 'Andlau.

Het programma wijkt niet heel erg veel af van de vorige keren. Er zal genoeg gelegenheid zijn het kamp, steengroeve en eventueel het station van Rothau te bezoeken.

De fakkelwacht vindt plaats op vrijdag avond samen met de Noren. Of andere nationaliteiten aansluiten is nog onzeker.

Zaterdag zal traditiegetrouw de Nederlandse en Noorse herdenking in de Askuil plaats vinden.

Dit deel sluiten we af met een gezamenlijke lunch.

Op zondag vindt een internationale herdenking plaats bij het Franse monument.

Hier eindigt het officiële deel. Zij die nog niet naar huis willen, kunnen desgewenst nog een nacht in de Fischhutte blijven en op maandagochtend vertrekken.

De brief inzake deze reis is in principe aan iedereen toegezonden. Mochten er nog mensen zijn die deze informatie niet kregen dan kan de informatie over deze reis verkregen worden bij de secretaris van de stichting Roelof Schutrup en/of Marjolijn de Loos, reisorganisatie.

8. VOORGESCHIENIS INTERNATIONALE CONFERENTIE 19 MAART 2026

Remember the Past, Secure the Future

De voorzitters van Internationale kamp comités hebben in het verleden diverse bijeenkomsten gehad. Hier werd vaak de zorg uitgesproken over de geschiedenis van deze lugubere plaatsen. Deze bestond uit het behoud hiervan. Na zo'n bijeenkomst gebeurde er verder weinig, het statement ging daarna waarschijnlijk in een la.

Op tal van plekken is er wel eens in het verleden geprobeerd deze geschiedenis uit te wissen. Denk bv. aan de Dodentrap in Mauthausen. Deze gedenkplaatsen mogen niet verdwijnen is de mening van al deze comités.

De voorzitters van deze comités komen uit verschillende landen. Op dit moment zijn er 3 Nederlandse voorzitters. Dit laatste was nu de aanleiding om een initiatief te ontplooiën weer een conferentie te organiseren, nu in Nederland. De laatste was in 2019 in Madrid.

We zijn gaan praten met verschillende organisaties over een mogelijkheid een dergelijke conferentie te organiseren. Plannen werden gemaakt, plannen gingen weer de prullenbak in maar uiteindelijk was er een eindresultaat met de bijeenkomst in Den Haag op het Ministerie van Buitenlandse Zaken afgelopen maart.

De verschillende toespraken staan verder in deze Nieuwsbrief vermeld. We hebben ervoor gekozen de uitgesproken teksten te publiceren en dat betekent dat deze in het Engels zijn. Uiteraard kan een Nederlandse versie opgevraagd worden bij de redactie.

Op woensdag middag opende de heer Jan van Zanen, burgemeester van Den Haag de conferentie. Daarna was Geraldine Schwarz, journaliste en schrijfster van het boek 'Les Amnésiques' of wel in het Nederlands 'De Geheugenlozen', de Key-note speaker.

De conferentie eindigde op vrijdag met een bezoek aan het Oranjehotel waar Edmond Wellenstein, zoon van oud-gevangene Mom Wellenstein, een afsluitende toespraak hield. Daarna was er een informele ontvangst aangeboden door de Duitse Ambassadeur, de heer Meyer-Landrut in de residentie Huize Schuilenburg aan het Haagse Voorhout.

9. CONFERENTIE VOORZITTERS INTERNATIONALE KAMPCOMITES

Remember the Past, Secure the Future – A Call to Action’,
Den Haag 18-20 maart 2026

OPENINGSWOORD BURGEMEESTER JAN VAN ZANEN

Dear guests,

A very warm welcome to The Hague.

Our city is honoured to host this conference, ‘Remember The Past, Secure The Future – A Call To Action’.

And a special word of welcome to Geraldine Schwarz.

Your argument that democracy does not function without memory can be considered the overarching theme of this conference.

The history of the Third Reich shows us what can happen when democracy is undermined.

The former Nazi concentration and extermination camps are not just ‘lieux de mémoire’, places of remembrance.

They have an important educational role, especially now that the number of eyewitnesses and survivors of the Second World War is rapidly declining.

And especially considering the worrisome development occurring all over the world: the rise of populist, anti-democratic, and extreme-right movements.

Everywhere, and that includes the Netherlands, we are witnessing an increase in anti-Semitism.

Your work is now more important than ever.

I deeply admire the way you preserve the former Nazi camps for the future and open them up for future generations.

I also extend my admiration to the international committees that work to keep the memory alive of the people who were detained there.

Incidentally, I have a strong personal interest in the topic of this conference.

You may know that I used to be the mayor of Amstelveen.

The city of Amstelveen is where the Dutch National Dachau Monument is situated, and I attended a number of commemorations there.

Four years ago, I had the privilege of delivering the Dachau Lecture here in the Hague, organized annually by the Dutch Dachau Committee.

It was in also Amstelveen that I got to know Jules Schelvis.

One of the handful of Dutch Sobibor survivors.

Jules wrote a definitive book on that camp and founded the Sobibor Foundation, which is taking part in this conference, as is the Dutch Dachau Committee.

There are several reasons why The Hague is a fitting location for this conference.

The bitter experiences of the Second World War motivated the development of international criminal law.

As the city of peace and justice, The Hague plays a prominent role in this process.

This is where war criminals were and are held accountable.

Examples are the International Criminal Tribunal for the former Yugoslavia, and the International Criminal Tribunal.

The latest addition in this context is the International Centre for the Prosecution of the Crime of Aggression against Ukraine.

The Hague is also the heart of the Dutch democracy, which was effectively dismantled by the Nazis during the Second World War.

This is where Reich Commissioner Seyss-Inquart resided.

The way the Dutch apparatus of government, including the top governmental layers, accommodated and collaborated with the occupying regime that was set up in our city, is shocking.

More than 12,000 residents of The Hague were murdered in concentration camps and extermination camps.

The majority of them were Jewish – in 1940, The Hague was home to one of the largest Jewish communities in the Netherlands, second only to Amsterdam.

Many of the people who joined the resistance were rounded up and arrested, in part as a result of the collaboration between the police of The Hague and the German occupying forces.

These people were detained in the Scheveningen prison, which was soon nicknamed the Oranjehotel, after the name of the Dutch royal family.

For many of the prisoners, Scheveningen was just a stop on the way to German prisons and concentration camps.

On Friday, you will visit this site, which is now a National Monument.

The Oranjehotel is by no means the only place in The Hague that bears witness to the Second World War.

The construction of the so-called Atlantikwall, a German line of defence, led to the demolition of whole streets and neighbourhoods.

And close to the liberation of the Netherlands, an unprecedented disaster took place in March of 1945.

In an attempt to take out the launching sites of German V2 rockets, the British Air Force accidentally destroyed the nearby residential quarter of Bezuidenhout, which is close to the Ministry where we are now.

A sad detail: it was the prisoners of the Mittelbau-Dora concentration camp who were tasked with building the V2 rockets.

The city of The Hague considers it her mission to ensure that the memory of this sad and inhumane time lives on.

In doing so, we put special focus on education and ways to reach young people.

All students of every school in the Hague can visit the Oranjehotel National Monument for free.

And early last year, schoolchildren from The Hague visited Auschwitz-Birkenau.

Options for the continuation of such visits are being considered.

It is about much more than knowledge of history.

It is about making clear that democracy should be actively protected at all times.

The atrocities of the Third Reich demonstrate where the undermining of the rule of law can lead.

Even when this process takes place very slowly.

And this is why it is good that you are here, in this city, at this time.

On the 19th of April, 1945, upon the liberation of Buchenwald, the prisoners made an oath.

It said: Our goal is to rebuild a new world of peace and freedom.

The Hague, city of peace and justice, will continue to carry this spirit forward.

I wish you a productive and meaningful conference.

You have our support.

Let us continue to remember the past with open eyes, so that we can protect the future with a steady and unwavering hand.

10, A CALL TO ACTION: REMEMBER THE PAST, SECURE THE FUTURE

The Hague Conference, 19 March 2026

Introduction - Marjolijn de Loos

Over the past decade, these international committees have convened on several occasions to consult with one another. The first meeting took place in Milan on 1 July 2018. It was prompted by growing concern about the erosion of the self-evident nature of commemorating the Second World War. A declaration was issued. Unfortunately, not all committees were present at that time, which led to a follow-up network meeting in Berlin in November 2018, attended by all committees. The purpose of this gathering was to prepare a joint commemoration in 2019 in Mauthausen. At the time, access to this memorial site was under threat due to the political situation in Austria.

In the spring of 2019, all international camp committees attended the Mauthausen commemoration as a protest against the Austrian government's proposed decision to close the "Stairs of Death." In December 2019, a meeting of all international committees took place in Madrid at the invitation of the Spanish government. This marked a historic moment: for the first time, Spanish victims of concentration camps were officially recognized as such. The committees issued a joint statement expressing concern about a European Parliament resolution that misrepresented the history of the Second World War.

As we now find ourselves in the unique situation of having three Dutch chairs of international committees, we took the initiative to continue these conferences. As in previous instances, a statement was deemed necessary, which we discussed with the other international chairs. Agreement on its content was reached quickly, as it naturally followed from earlier statements. Because the statement was to be presented to ambassadors today, the final text had to be completed in time; otherwise, they would not have been able to formally receive it.

We also discussed the text with the organizations that supported us: ARQ, the Dutch National Knowledge Centre for War, Holocaust and Genocide, and the National Committee for 4 and 5 May, which is responsible for the national Remembrance Day on 4 May and the celebration of liberation on 5 May. These organizations suggested framing the statement as a call to action. Previous statements had received limited attention, and a call to action might help change that. This led to the idea of advocating for the inclusion of memorial sites on the **UNESCO** World Heritage List.

Unlike previous conferences, we also decided to invite the directors of the memorial centers. Together, we are stronger; after all, this is also in the interest of their memorial sites and museums. In hindsight, we should have involved these directors earlier in the drafting process, and we sincerely regret this. We had assumed that our perspective would be as self-evident to them as it was to us. We underestimated the fact that, for some organizations operating under ministerial responsibility, endorsing such a statement can be more complex, and that their decision-making processes differ from those of our volunteer-based organizations. Nevertheless, we received valuable feedback from them, which has been incorporated into the statement. This is how the final version came into being.

With this statement, we also build upon earlier international appeals. As early as 1991 and 1993, clear calls were made for the protection of former concentration camps and other sites of Nazi persecution under the title **“Resolution on European and International Protection for Nazi Concentration Camps as Historical Monuments.”** These resolutions emphasized that such sites are of exceptional historical and moral importance, not only for Europe but for the entire world. Yet we must conclude that, despite these appeals, Europe has so far taken insufficient concrete steps to implement this protection in a structural manner.

At the same time, we are witnessing with great concern a renewed rise in antisemitism. Recent attacks and threats—such as those in Liège, at a synagogue in Rotterdam, at a primary school in Amsterdam, and an incident at a synagogue in Michigan—demonstrate that Jewish communities continue to be targets of hatred and violence. This underscores that the lessons of history, particularly those affecting our own families, are still not firmly embedded in society.

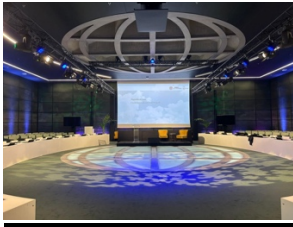
It teaches us that remembrance can be fragile. Should a government come to power in any country that relativizes, questions, or even denies the history of the Second World War, memorial sites could come under pressure and remain unprotected from political influence—as was previously the case in Mauthausen. This serves as a stark example of how even tangible evidence of history can become subject to debate.

For this very reason, these sites must be protected at a level that transcends national politics.

They do not belong to any one country—they belong to the world.

The memorial sites and the history associated with them do not belong to a single nation, but to the world.

We are fully aware that we are only at the beginning of a long-term and complex process. This responsibility must be carried forward through the establishment of an international working group.

Foto's Wouter Vellekoop

11. PRESENTATION OF THE STATEMENT

Presentation of the statement - Martine Letterie, Voorzitter van Amicale International Neuengamme

At the end of the Second World War, former prisoners of the Nazi concentration and extermination camps joined together to form various international committees, in which the national committees from the different countries are represented: the International Auschwitz Committee, the International Committee for Buchenwald, Dora and the Commando camps, the International Dachau Committee, the International Mauthausen Committee, the International Natzweiler Committee, Amicale Internationale KZ Neuengamme, the International Ravensbrück Committee, and the International Sachsenhausen-Committee.

At a later stage, the International Freedom Fighters Federation (FIR), the International Holocaust Remembrance Alliance (IHRA) and the Associazione Nazionale Ex Deportati Campi Nazisti((ANED) joined this group of international organisations.

These committees, all operating on a voluntary basis, are committed to representing the interests of those directly affected by the Nazi crimes and their families, and to establishing dignified memorial sites on the sites of the former concentration camps. The latter was often the reason for establishing an international committee; together, the former prisoners from different countries were stronger.

Furthermore, it is clear from the committees' statutes that their concerns extend beyond this. Without exception, they have stated that they will work towards peace, freedom and a safer, united Europe, free from anti-Semitism, anti-ziganism or any form of racism or discrimination whatsoever. The committees pledge to fight against neo-Nazism, neo-fascism and revanchism, and the violation of universal human rights.

Eighty-one years after the war, the composition of these boards has changed. The number of former prisoners on the boards has dwindled significantly. We, their children, grandchildren and other descendants, have taken our place alongside them. It is certainly not our intention to speak on behalf of former prisoners, but we often heard their stories first-hand and witnessed the traumatic consequences of National Socialist crimes at close quarters. Because of our family history, we are perhaps more aware than others of the

fragility of freedom, the rule of law and democracy. That is why, together with the last survivors, we wish to stand up for their protection.

Over the past decade, the international committees have met on a number of occasions to consult with one another. The occasions were prompted by threats to the continued existence of a memorial site, or the spread of revanchist historical views by far-right or populist groups in the European Parliament.

This time, our concern about geopolitical developments is the immediate cause, both in Europe and beyond. The world in which we grew up is changing rapidly. The rule of law and democracy seem less and less self-evident. Memorial sites, which are so important to society, are under threat from rising populism; the number of overtly anti-Semitic and neo-Nazi expressions and acts of vandalism against these memorial sites, as well as threats against their staff, has increased dramatically over the past two years.

In 1991, resolutions were adopted by the Council of Europe and the European Parliament calling for these sites to be granted protected status. Unfortunately, to date, insufficient action has been taken in response.

We, the representatives of these international committees and descendants of former prisoners, together with the management of the memorials affiliated with us, call for the global protection of these memorial sites through their inclusion on UNESCO's World Heritage List.

This moment of handover is not an end point, but a beginning. Above all, we wish to pass on the torch. With this appeal, we stand at the start of a long and complex process, for which an international working group must be formed, in which the various parties involved must be represented. We are therefore fully aware that we have taken only a small first step, but we hope that this will help to gain your support for our cause.

12. TOESPRAAK RUTGER BAKELS

Naast Micha Gelber, een 9-jarige overlevende van Bergen Belsen, Naomi Koster dochter van overlevenden van Westerbork vertegenwoordigde Rutger Bakels, als zoon van een verzetsman en oud-concentratiekampgevangene van het NN-kamp Natzweiler, deze groep.

Onze voorzitter sprak de volgende woorden uit alvorens het statement in ontvangst te nemen.

‘Good afternoon, Ladies & Gentlemen,

Remembering the past and draw lessons for the future from that past are important. Therefore, I endorse the initiative to protect the sites of former concentration camps by putting them on the World Heritage list.

To introduce myself; I am the youngest child of Floris Bakels.

In May 1940 Floris Bakels and his wife lived in the city of Rotterdam in The Netherlands where he worked as a Lawyer.

They saw the demolition of Rotterdam by heavy bombing by German Stuka's. His home became uninhabitable, and they had to move to a small village nearby.

He was absolutely livid because of the German surprise- attack on our country. He swiftly became active in resistance- groups.

He was betrayed, and arrested on 9 April 1942 at 06.00 in the morning. His liberation in Dachau Concentration camp by the American Rainbow Division (General Patton) was on 29 April 1945 at 18.00 PM.

In the horrible years between arrest and liberation, he has been a prisoner of the German beastly regime. The German state considered him to be very dangerous and seriously damaging to the German cause. Because of that, he was put away in a separate and small class of prisoners, called “Nacht und Nebel” prisoners. This meant a “death- sentence in the long run”. The idea was to bring NN- prisoners to death in a very, very slow and agonizing way. For this special Nazi- program, two separate NN- concentration camps were erected. Only a small group survived.

After the war, he had five children, was a Board- Member of a large company, had an extensive and busy social life, went sailing in the summer and skating in winter. His attitude in life was always positive and thankful: the focus always on the future.

And oh yes, there had been a war.

Next to his happy and grateful life, he strongly felt that he had an obligation towards his murdered friends to keep their memories alive, and that he had to warn against the return of the horrors of criminal regimes. He wrote several books that described his years of imprisonment and the atrocities he experienced, and about the lessons that we can learn from those circumstances. His best-known book is “Nacht und Nebel” that saw over 500.000 copies in four languages.

Today we ask to protect the former concentration camps. I will give you an example why this protection is important. In the 1950's, the Anne Frank house in Amsterdam was to be torn down to make room for a modern office building. The city of Amsterdam had already decided to allow destruction of the house. Bakels rejected: it should remain a place of remembrance, and a place of warning. Not being Jewish, but a Christian, with two others he co-erected the Anne Frank Trust, bought the Anne Frank House and put it into the trust: it now sees one million visitors each year.

He thought that a warning is important: saving the Anne Frank house is closely aligned with the purpose of our gathering today. If the demolition had gone through, literally millions of people had not been able to physically experience of the environment Anne lived in.

To ensure a dignified and sparkling future, we desperately need the lessons of the past. These lessons are “brought to life again” if we can visit the physical remains of that history, the concentration camps included.

Speaking of lessons for the future... Will our moral compass be as good as that of our loved ones who in WW2 resisted the beast that trampled our world and our civilization? That tortured and murdered our loved ones? Are we able (and willing!) to be strong and stand fast in doing that? Are we willing to fight against the wrong?

But above all: are we willing to fight for the good, and to make the world a better place?'

Boven vlnr: Rutger Bakels, Naomi Koster, Micha Gelber, Martine Letterie, Dik de Boef, Marjolijn de Loos

Foto's: @Wouter Vellekoop

13. TEKST STATEMENT

Add memorial centres of former concentration camps to the World Heritage List

At a time when democracy and the rule of law can no longer be taken for granted in Europe, international committees of former concentration camps are calling on European governments to protect these important sites.

After the liberation of the Nazi concentration camps at the end of the Second World War, former prisoners joined forces in various international committees representing national committees from different countries. All of these committees, operating on a voluntary basis, have not only advocated for the interests of those directly affected and their relatives, but have also worked to preserve dignified memorial sites. In many cases, they had to struggle for years to establish memorial centres. Moreover, they have consistently promoted a safer, united Europe in which human rights are unquestioned. Safeguarding values such as peace, democracy, European security, unity, fraternity and humanity is enshrined in the statutes of most committees.

At present, the international committees share serious concerns regarding threats to the rule of law and anti-democratic tendencies in both European and global politics. European security is under pressure and international tensions are increasing. At the same time, the value of memorial centres is being denied and called into question.

These centres play a crucial role in contemporary remembrance culture. They document how, during the Nazi period, human rights were violated and people were murdered in specific concentration camps because of who they were, what they stood for, or simply because they were in the wrong place at the wrong time (raids). Furthermore, the memorial centres place these events in a broader context of the absence of the rule of law. In doing so, they sometimes implicitly, sometimes explicitly, draw connections to the present and thus serve as an important warning. It is essential that memorial centres can continue their work and are protected against all forms of historical distortion or misuse for political purposes. For this reason, the European Commission, the European Parliament, the Council of Europe and all Member States unanimously adopted a resolution in 1991 calling for the preservation and protection of memorial sites at the locations of Nazi concentration camps (Resolution B3-0208, 0218, 0219, 0228 and 0284/93). To date, this resolution has not been implemented.

The 1972 UNESCO World Heritage Convention aims to ensure better preservation for future generations of heritage sites of outstanding universal value to humanity. In addition to the international protection granted by inclusion on the UNESCO World Heritage List, this status also promotes understanding between cultures.

The above-mentioned memorial centres are of great significance to all humanity, as they are places that visibly demonstrate what happens when human dignity is not protected. Their value, both as sites and in meaning, is of universal importance.

Therefore, the undersigned international committees and the memorial centres associated with them call on their government leaders to nominate these memorial centres for inclusion in the World Heritage List, insofar as they are not already listed.

Signatories:

International Comities from:

BUCHENWALD, Dora et Commandos, DACHAU, MAUTHAUSEN, KL
NATZWEILER, KZ NEUENGAMME, RAVENSBRUCK SACHSENHAUSEN-
Associazione Nazionale Ex-Deportati Campi NazistieFreedom Fighters
Federation

and

The Memorial sites of:

AUSCHWITZ- BIRKENAU, BERGEN-BELSEN, BUCHENWALD Mittelbau-
Dora, NEUENGAMME, RAVENSBRÜCK, SACHSENHAUSEN

14. BEZOEK ORANJEHOTEL

INTERNATIONAL CONFERENCE

‘REMEMBER the PAST, SAFEGUARD the FUTURE’

THE HAGUE 18-20 MARCH, 2026

Introductory remarks by Edmond Wellenstein

1, The Conference theme ‘Remember the Past, Safeguard the Future’ fits well into the (hi)story, and journey, of this memorial site and this National Monument “Oranjestad”, which today is even part of the Dutch historical and cultural heritage.

The atrocities in The Netherlands of the 1940-1945 occupation by Nazi Germany triggered to safeguard this memorial site threefold:

#the conservation of the prison barracks, being an instrument and also a silent witness of these atrocities;

an annual memorial service to honor the victims, and

a platform to raise consciousness and to draw lessons from the past, especially for the young generations.

By the way, the somewhat cynical nickname “Oranjestad” given by political prisoners during their confinement, refers to the Dutch monarchy, the House of `Orange that is, and Queen Wilhelmina. Patroness of the Dutch resistance against the Nazi occupation.

2. The “Oranjestad” prison barracks, and its transformation into a memorial site and National Monument: its establishment.

Phase I: the construction of the prison barracks (as part of the Scheveningen Prison), realized during WW I was necessary to confine the big number of smugglers between The ‘neutral’ Netherlands and the neighboring countries Germany and Belgium, both involved in the terrible First World War.

Afterwards, it served as an ordinary prison until 1940.

Phase II: with the occupation of The Netherlands by Nazi Germany, and their HQ being in The Hague, these ‘innocent’ prison barracks transformed into an instrument of terror of the Nazi occupants’ arbitrary legal order: after persecution and arrest the so-called “Schutzhaft” from all parts of the Netherlands of (a) targeted sections of the population like e.g. Jewish, Roma & Sinti, homosexuals and communists, but also, and increasingly, (b) people active in the resistance against the Nazification of the country and the Nazi terror “Deutschfeindliche” All in all, some 25.000 political prisoners (men, women and even children) have been imprisoned in these barracks, and been subjected to the Nazi investigations and terror, before being sentenced to either long imprisonment, or to death, or to be sent to an SS concentration camp, either in The Netherlands (“Polizeiliches Durchgangslager”) or in Germany, Poland and France. Many did not survive. Some 275 political prisoners sentenced to death, have been executed by a firing squad not far from this site of the prison barracks.

3. Phase III: immediately after the war, in the course of 1945, former political prisoners and surviving relatives of the Nazi victims discussed ‘**how to remember**’ the past history of this site, and to secure the future’ in terms of: never should this happen again”. They decided to hold an annual commemoration service to honour the victims; to install a commemorative tablet; and the conservation of one of the death cells. Since 1946, the annual commemoration service takes place in the Fall.

4. Phase IV: From 1949 onwards, these prison barracks served as an **ordinary prison** until 2009, when the Dutch Government decided the demolition of the barracks, to be replaced by a new up-to-the-standards prison.

Again, the question was raised ‘... How then to preserve the memorial site and the annual commemorative service? ‘With the support of still-alive members of former resistance groups/political prisoners, the Board of the “Oranjehotel” memorial site convinced the Government to preserve parts of it. Soon after, parliament, also alarmed, requested the Government unanimously to established a national monument with an educational purpose. The Board had to provide the funding!

5. The National Monument “Oranjehotel;” concept: what did we, Board members, design and realize, challenged to remember the past, and to preserve the future, for present and future generations?

- (i) First, **we defined 'secure the future'**: i.e. raising consciousness, with the focus on the crucial importance of a parliamentary democracy, of an independent judicial system, and of a constitutional state system; and also 'never again' in terms of war and the oppression of freedom, and discrimination.
- (ii) We **translate this message into a museum concept and into an educational program**, especially for children. Nowadays, part of this memorial site is dedicated to school-going children, to discuss the past ('40-'45), and its implications for today and for tomorrow.
- (iii) **How did we do that?** Not by communicating and transferring textbook wisdom. Instead, by using interviews with and oral and written testimonies of former political prisoners, using their diaries, using the letters to their beloved ones, and to display objects made by political prisoners during their imprisonment, and also, by presenting day-to-day life in a war-torn country.
- (iv) Also, we restored **part of the prison barracks in their original state**, allowing what remains of the building 'to tell its own story' as a silent witness of past terror.
- (v) **Finally, by organizing temporary exhibitions, linking the past with present**, e.g. daily life in wartime, political prisoners in past and present wars, or the issue of occupying forces and their collaborators.

To Conclude

The memorial site and National Monument "Oranjehotel" aim to preserve the future by

conserving (part of) the original prison barracks as a memorial site, and a testimony of the atrocities of the past;

having annual memorial services to honour the victims and to cherish peace and freedom;

presenting a museum concept and an educational program to raise consciousness and to foster a dialogue about preserving human, democratic and judicial values;

by serving as a platform for dialogue about today's conflicts and challenges against the background of the lessons from the past.

15. AFSLUITING CONFERENTIE

Ter afsluiting van deze conferentie, nodigde de Duitse Ambassadeur, de heer Meyer-Landrut de deelnemers uit voor een 'walking lunch' op zijn residentie, Huis Schuylenburch gelegen aan de Lange Vijverberg in Den Haag.

Dik de Boef bedankt de heer Meyer-Landrut, voor zijn steun tijdens de voorbereiding van deze conferentie alsmede zijn gastvrijheid.

Alies Boenders wordt daarna door Dik de Boef bedankt. Zij was de spil in de voorbereiding van deze conferentie.

Foto's @Guy Dockendorf,

16. VAN DE PENNINGMEESTER

Ook in deze Nieuwsbrief kan de penningmeester niet genoeg benadrukken heel blij te zijn met alle donaties! Zij dankt de gulle gevers van harte.

Voor de goede orde vermelden we nog een keer dat diegenen die de Nieuwsbrief op papier willen blijven ontvangen weer het bedrag van € 20,00 euro moeten overmaken op onze rekening: **NL26INGB0000394148**.

VERZOEK OM VASTE DONATIES

Het bestuur is meer en meer bezig de geschiedenis van het kamp en de oud-gevangenen te digitaliseren, de Nieuwsbrief wordt gemaakt en verspreid, er is soms acte de présence bij herdenkingen van andere vriendenkringen waar een krans gelegd wordt. Zo zijn er toch vaste onkosten per jaar, zonder echte vaste inkomsten.

Aangezien wij een stichting zijn en geen leden hebben die een bepaalde vaste contributie betalen vragen wij om uw regelmatige (per maand of jaarlijks) bijdrage.

U kunt dit storten op:

Stichting Vriendenkring van Oud-Natzweilers

Rekeningnummer: NL26INGB0000394148 ovv Donatie 2020

Bij voorbaat zeer veel dank!

17. GIROLOTERIJ

De activiteiten van de Stichting Vriendenkring van Oud-Natzweilers, waaronder de uitgave van dit blad, worden mede mogelijk gemaakt door de opbrengsten uit de Giroloterij en de Bankloterij. Uw deelname aan de Giro- en of Bankloterij wordt daarom van harte aanbevolen.

Vfonds, Nationaal Fonds voor Vrede, Vrijheid en Veteranenzorg

Binnen organisaties van oorlogsgetroffenen vallen steeds meer directbetrokkenen weg door vergrijzing en overlijden. Het vfonds ondersteunt een respectvolle afbouw van deze organisaties, eventueel door samenwerking of samenvoeging te stimuleren. Meer informatie op: www.v-fonds.nl.

De bijdrage van de Bank-Giroloterij en de Lotto maken het werk voor het Nationaal Fonds voor Vrijheid en Veteranenzorg mogelijk.

De stichting Vriendenkring Oud-Natzweilers heeft het zogeheten ANBI kenmerk: Algemeen Nut Beogende Instelling. Dit betekent dat giften aan onze stichting aftrekbaar zijn van de belasting. Maar.... dit moet wel voldoen aan een aantal voorwaarden. Kijk voor informatie op www.belastingdienst.nl.

18. Arq Nationaal Psychotrauma Centrum

Kenniscentrum vervolging, oorlog en geweld

Voor vragen op het gebied van wetten en regelingen voor oorlogsgetroffenen, maar ook voor vragen over zelfhulpgroepen, therapeutische hulp of maatschappelijk werk, en voor literatuur over de tweede wereldoorlog en zijn gevolgen, kunt u terecht bij de Stichting Cogis.

Oorlogsgetroffenen, hun partners en kinderen (ook de naoorlogse generatie) zijn welkom bij

Arq Psychotrauma Expertgroep
Nienoord 5
1112 XE Diemen
Telefoon 020 –840 76 40

E-mail: info@arq.org

19. COLOFON

Redactie

Nicole Planjer
& Marjolijn de Loos

Inzenden kopij

Nicole Planjer
Segbroeklaan 132
2565 DN Den Haag
Tel: 06-24769585

Uiterste datum inleveren kopij:

15 juni 2026

Eindredactie

E-mail: nplanjer@hotmail.com
& Marjolijn de Loos

Nicole Planjer

Printed by

GrandPrix Copyrette
Parnassusweg 214
1076 AV Amsterdam
Tel: 020 – 664 59 09
Info@grandprixcopyrette.nl

Reisorganisatie

E-mail: marjolijndeloos@gmail.com
roelofschutrup@gmail.com

Marjolijn de Loos en
Roelof Schutrup